

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL REIKALAVIMŲ ASMENIMS, SIEKIANTIEMS ĮGYTI BEI ĮGIJUSIEMS TEISĘ
PLĖTOTI IR EKSPLOATUOTI ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS
NAUDOJANČIAS ELEKTRINES JŪRINĖJE TERITORIJOJE, IR JŪRINĖS
TERITORIJOS TYRIMŲ BEI KITŲ VEIKSMŲ ATLIKIMO IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMO
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-22-1615)(TAIS NR. 22-10630(3))**

Nr.
Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Projekto ir kartu su Projektu pateikiamų dokumentų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl rašto, kuriuo Projektas teikiamas išvadai gauti (toliau – Raštas):

1. Rašte nurodyta, kad, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Tokia nuostata laikytina ydinga teisėkūros atžvilgiu, nes Projektas įgyvendina naujos redakcijos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 10 dalies nuostatas ir juo siūloma reglamentuoti naujus, iki tol nereglementuotus teisinius santykius ir nustatyti naujas taisykles asmenims, siekiantiems įgyti bei įgijusiems teisę plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines jūrinėje teritorijoje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniu, šiuo atveju turėtų būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas ir pažymoje pateikiami vertinimo rezultatai.

2. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 1 dalį atliekamas ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas (teisės aktų ar jų projektų antikorpacinis vertinimas). Remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 16 punktu, subjektas, rengiantis norminio teisės akto projektą, Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka šio teisės akto projekto antikorpacinį vertinimą, jeigu teisės aktu numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su energetika. Šiuo atveju Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba atliko antikorpacinį vertinimą ir 2022 m. rugsėjo 6 d. pateikė antikorpacinio vertinimo išvadą, kurioje pateikti pasiūlymai dėl tam tikrų Projekto nuostatų. Siūlome papildomai įvertinti šią išvadą ir atsižvelgti į Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymus bei pakoreguoti Raštą ir (ar) Projektą.

3. Rašte nurodyta, kad Aprašo V skyriuje nustatomas reikalavimas, susijęs su parama vietos bendruomenėms. Tačiau tiek toliau Rašte, tiek Projekte yra minima Palangos miesto savivaldybė (o ne vietos bendruomenės). Siūlome papildyti Raštą ir (ar) Projektą paaiškinimais, kokiais būdais vietos bendruomenė bus remiama per savivaldybę.

4. Atkreipiame dėmesį, kad beveik visų suinteresuotųjų asmenų pastabose buvo pateikiami klausimai dėl nuostatos, kad konkurso laimėtojas privalo remti Palangos miesto savivaldybę. Visų pirma, Projekto rengėjų Rašte pateikiamas 1 paveikslas atskleidžia tik geografines prielaidas („yra

arčiausiai ir išsidėsčiusi lygiagrečiai“), tačiau neatskleidžia galimų ekonominių, socialinių ar regiono plėtros aspektų, kurie galėtų būti įvertinti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje. Todėl siūlome pateikti išsamų pagrindimą, objektyviai pateisinantį siūlomas nuostatas. Antra, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 7 straipsnio 3 dalį asmenys tampa paramos gavėjais ir įgyja teisę gauti paramą tik šio įstatymo nustatyta tvarka gavę paramos gavėjo statusą. Atkreipiame dėmesį, kad Palangos miesto savivaldybė nėra paramos gavėjas. Šiai dienai paramos gavėjais yra įsiregistravusi Palangos miesto savivaldybės administracija (t.y. savivaldybės įstaiga, kurią sudaro struktūriniai padaliniai, į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai ir savivaldybės administracijos filialai – seniūnijos (savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai)) ir Palangos miesto savivaldybės administracijos darbuotojų profesinė sąjunga (t.y. savanoriška, savarankiška ir savaveiksmė organizacija, atstovaujanti darbuotojų profesinėms darbo, ekonominėms, socialinėms teisėms ir interesams ir juos ginanti) – visiškai skirtingi savo prigimtimi ir veiklos pobūdžiu subjektai. Todėl siūlome papildomai įvertinti tiek Rašte, tiek Projekte dėstomas nuostatas, kad nesusidarytų teisiškai ydinga situacija, kai Projektu numatoma skirti paramą neegzistuojančiam subjektui.

5. Rašte taip pat nurodyta, kad Projektas buvo du kartus viešai derintas su suinteresuotomis institucijomis ir subjektais, tačiau kartu su Projektu pateikiamoje derinimo pažymoje yra įtraukta nemažai nesuderintų pastabų. Siūlytume Projekto rengėjams apsvarstyti galimybę susiderinti pastabas organizuojant pasitarimą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 33 punkto nuostatas ir pateikti informaciją apie tai patikslintame rašte.

6. Rašte nurodyta, kad Aprašas susijęs su mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą ir (ar) naudojimąsi infrastruktūra ir pažymima, kad jos apima ne tik Lietuvos Respublikos teritorijoje įsteigtas bei veiklą vykdančias mažas ir vidutines įmones, tačiau nėra atskirai paaiškinta, kad konkurso dalyvis ar konkurso laimėtojas gali būti užsienio subjektas, tad trūksta informacijos, ar Projekte dėstomus reikalavimus apskritai gali atitikti užsienio subjektai. Siūlytume Rašte pateikti bent preliminarinius duomenis (jeigu yra žinoma), kiek subjektų Lietuvoje ir (ar) užsienio valstybėse galėtų atitikti keliamus reikalavimus, t.y. kokiam subjektų ratui šis norminis teisės aktas galėtų būti taikomas (siekiant užtikrinti, kad tai nebūtų taikoma tik vienam subjektui).

Dėl Projekto:

7. Projekto preambulėje nurodytas teisinis pagrindas yra šiuo metu dar neįsigaliojęs teisės aktas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnis, pakeistas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20-1, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymu Nr. XIV-1001, kuris „įsigalioja praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 1 d.“. Atkreipiame dėmesį, kad Projektas tiesiogiai neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų ir jo įsigaliojimas siejasi tik Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio įsigaliojimu, o ne su Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais, todėl Projekto tekstas išdėstytas nekorektiškai ir reikėtų atsisakyti Projekte įsigaliojimą numatančių 2 ir 3 punktų kaip perteklinių. Atsižvelgiant į tai, siūlome vadovautis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio įsigaliojimo nuostatomis, pagal kurias įstatymų leidėjas nustatė 2 mėnesių laikotarpį, gavus Europos Komisijos pritarimą, kuriam praėjus teisės aktas įsigalioja. Todėl yra sudaryta galimybė per šį laikotarpį pateikti patikslintą Projektą galutiniam suderinimui, jame nurodant tikslią kalendorinę

įsigaliojimo datą. Taip bus užtikrinami teisėkūros tikslingumo, aiškumo ir sistemiškumo principai bei laikomasi Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 50 punkto nuostatų.

8. Siūlytume apsvarstyti, ar tikslinga Projekto preambulėje nurodyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 10 dalies 6 punktą ir 22 dalies 4 punktą, nes šie punktai nėra teisinis pagrindas Vyriausybei priimti Projektą.

Dėl Projektu tvirtinamo Reikalavimų asmenims, siekiantiems plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, ir tyrimų išlaidų kompensavimo aprašo (toliau – Aprašas):

9. Siūlytume papildomai įvertinti ir, esant būtinybei, pakoreguoti Aprašo loginę konstrukciją – Aprašo II skyriuje pateikiami reikalavimai konkurso dalyviui, III–VI skyriuose – konkurso laimėtojui, o Aprašo VII ir VIII skyriuose – vėl konkurso dalyviui. Siekiant aiškumo, siūlytume iš pradžių išdėstyti numatomus reikalavimus vienai subjektų grupei, po to – kitai subjektų grupei.

10. Aprašo 3 punkte skliaustuose nurodyti du trumpiniai iš eilės – „akcijos“ ir „tiesioginiai akcininkai“, tad nebelieka aiškumo, kas būtent apsibrėžiama šiais trumpiniais. Siūlytume patikslinti šį punktą.

11. Aprašo 9 punktu siūloma nelogiška konstrukcija „jeigu konkurse dalyvauja, <...> dalyvauti konkurse neturi teisės“. Siūlytume patikslinti šį punktą, numatant galimus dokumentų grąžinimo ar atmetimo būdus ir (ar) kitokias pasekmes subjektams, neatitinkantiems europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų.

12. Atkreipiamo dėmesį, kad Aprašo 10.1.1 papunktyje numatyta pateikti dokumentus, kuriuose būtų asmens kodas, kurį turi Lietuvos Respublikos piliečiai, tačiau užsienio valstybių piliečiai neturi. Siūlytume patikslinti šį reikalavimą, nurodant tai kaip galimybę: „gimimo data (asmens kodas)“.

13. Siūlytume apsvarstyti Aprašo 10.1.2 papunktyje nurodyto Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo vartojimo tikslingumą, nes gyvenamoji vieta deklaruojama Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka, o atsakingos institucijos ją tikrina registruose.

14. Siūlytume papildomai pagrįsti Aprašo 11 punkte nurodyto dokumentų legalizavimo būdo tikslingumą šio Aprašo kontekste.

15. Siūlytume papildomai įvertinti Aprašo 13 punkte pateiktos sąvokos (trumpinio) „ŠESD sukėlikiai“ vartojimą.

16. Atkreipiamo dėmesį, kad Apraše nurodyti terminai yra skaičiuojami skirtingai (pavyzdžiui, Aprašo 13 punkte – „60 kalendorinių dienų“ ir „60 darbo dienų“). Siekiant aiškumo, siūlytume suvienodinti terminų skaičiavimo metodą, Apraše nurodant visus terminus vienodai.

17. Pritariame Teisingumo ministerijos 2022 m. rugsėjo 7 d. rašte pateiktai 6 pastabai ir siūlome atsisakyti perteklinių nuostatų Aprašo 16 ir 19 punktuose, atsižvelgiant į Rekomendacijų 9 punktą, kad įgyvendinamajame teisės akte neturėtų būti atkartojamos aukštesnės galios teisės akto nuostatos.

18. Siūlytume atsisakyti Aprašo 27 punkto kaip perteklinio.

19. Siūlytume apsvarstyti, ar Aprašo 28 ir 33 punktuose minimas Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas neturėtų būti įtrauktas prie Aprašo 2 punkte minimų teisės aktų.

20. Siūlytume patikslinti Aprašo XI skyriuje vartojamą sąvoką „įsipareigojimai“, nes ankstesniuose Aprašo skyriuose buvo dėstomi reikalavimai, o įsipareigojimas kaip veiksmas ir įsipareigojimai nurodyti tik Aprašo 17 punkte ir 47.3 papunktyje.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė